

09 ශ්‍රේණිය

විද්‍යාව

ඒකකය 18: ස්වාභාවික ආපදා

I කොටස

• නිවැරදි පිළිතුර යටින් ඉරක් අඳින්න.

01. ශ්‍රී ලංකාවට සුළි සුළං අවදානම වැඩිම මාස වන්නේ,

- (1). මාර්තු - අප්‍රේල් ය
- (2). නොවැම්බර් - දෙසැම්බර් ය
- (3). පෙබරවාරි - මාර්තු ය
- (4). ඔක්තෝබර් - ජූලි ය

02. සුළි සුළඟක ඇස පිළිබඳ අසත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1). සුළි සුළඟේ මැද ඇති කළු පාට වෘත්තයයි
- (2). ඇස වටා කළු වලාකුළු සමූහයක් ඇත
- (3). ඇස තුළ තද සුළං සහ අධික වැසි පවතී
- (4). ඇස යම් ප්‍රදේශයක් පසු කරන විට සුළං නැත

03. සුළං වර්ගයක් නොවන්නේ,

- (1). ටයිෆූන්
- (2). හරිකේන්
- (3). නිවර්තන වාසුළි
- (4). නිගඟය

04. භූමි කම්පා පිළිබඳ අසත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1). පොළවේ ඇතිවන ප්‍රභල කම්පනයකි
- (2). උල්කාපාත වැටීම නිසා හටගනියි
- (3). භූ තැටි මායිම් අසල සුලභවේ
- (4). භූ තැටි වලනය නිසා සිදුවේ

05. ශ්‍රී ලංකාව පිහිටා ඇති භූ තැටියේ නම,

- (1). ඉන්දු භූ තැටිය
- (2). ඕස්ට්‍රේලියානු භූ තැටිය
- (3). පිලිපීන භූ තැටිය
- (4). කැරිබියානු භූ තැටිය

06. භූමි කම්පාවකදී එක් තැටියක් අනෙක් තැටිය යටට ගමන් කිරීම,

- (1). අභිසරණ තැටි මායිම ය
- (2). අපසරණ තැටි මායිම ය
- (3). තීර්යක් තැටි මායිම ය
- (4). අන්වායාම තැටි මායිම ය

07. භූමි කම්පාවක ප්‍රබලතාවය මනින උපකරණය වන්නේ,

- (1). භූ කම්පන මානය
- (2). රිච්ටර් මාපකය
- (3). අනිලමානය
- (4). තත්පරයට මීටර්

08. සුනාමි සම්බන්ධ අසත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ,

- (1). තරංගය ගැඹුරු මුහුදේදී භෞතිකර නොවේ
- (2). තරංගය වෙරළේදී ඉතා උස්ව නැගේ
- (3). මුහුදු පතුල නායයාම් නිසා හටගනියි
- (4). ගැඹුරු මුහුදේ ඇති යාත්‍රාවලට හානි කරයි

09. සුනාමි ඇතිවීමට හේතුවන භූමි කම්පා හට ගන්නේ,

- (1). සාගර පතුලේ ය
- (2). තැටි මායිම් තුළ ය
- (3). වෙරළ ආසන්නයේ ය
- (4). ගොඩබිම කන්තාරවල ය

10. වර්තමානයේ ස්වාභාවික ආපදා බහුල වීමට හේතුව වන්නේ,

- (1). ගෝලීය උණුසුම ඉහළයාම ය
- (2). හරිතාගාර වායු බහුල වීම ය
- (3). වායුගෝලීය දූෂණය
- (4). ඉහත සියල්ලම

II කොටස

01. භූමි කම්පා මගින් මිනිස් ජීවිත හා දේපලවලට විශාල ලෙස හානි සිදුවේ. භූමි කම්පාවලට ප්‍රධාන හේතුව භූ තැටි වලනයයි.

- A. i. භූ තැටි පිහිටා ඇත්තේ පෘථිවියේ කුමන ස්ථරයේද?
- ii. ඒවා වලනය වීමට හේතුව පහදන්න.
- iii. භූ තැටි වලනය වන අකාර 3ක් නම් කරන්න.
- iv. භූමි කම්පාවක ප්‍රබලතාවය මනින උපකරණය හා ඒකකය නම් කරන්න.
- v. ලෝකයේ වැඩිම භූමි කම්පා ඇතිවන ප්‍රදේශය කුමක්ද?
- B. ළැව්ගිනි නිසාද විපත් සිදුවේ.
 - i. ගින්නක් ඇති වීමට තිබිය යුතු සාධක 3ක් ලියන්න.
 - ii. ළැව්ගිනි නිසා සිදුවිය හැකි හානිදායක තත්වය කුමක්ද?

- 02. A. i. නියඟය යනු කුමක්ද?
- ii. නියඟයක් සඳහා බලපාන මූලික කරුණු 2ක් සඳහන් කරන්න.
- iii. නියඟයක් වර්ධනය වීම සඳහා බලපාන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් 3ක් ලියන්න.
- iv. එල්නිනෝ ආචරණය යනු කුමක්ද?
- B. i. සුනාමියක පෙර සලකුණු 2ක් සඳහන් කරන්න.
- ii. හදිසි විපතකදී රට වැසියා වෙනුවෙන් උදවු කරන මධ්‍යස්ථානය කුමක්ද?

03. මිනිසාට බලපාන ස්වාභාවික ආපදා බොහෝ ඇත. සුළි සුළං එවැනි ආපදාවකි.

- A. i. සුළි සුළං ඇතිවන ආකාරය පහදන්න.
- ii. සුළි සුළං ඇතිවීමට හේතුවන සාධක 3ක් ලියන්න.
- iii. සුළි සුළං නිසා සිදුවිය හැකි හානි 2ක් ලියන්න.
- B. භූමි කම්පා නිසා සුනාමි හටගැනීම සිදුවේ.
 - i. ඒ හැර සුනාමි ඇතිවීමට හේතුවන ස්වාභාවික සිදුවීම් 3ක් ලියන්න.
 - iii. වෙරළේදී සුනාමි රළ හානිදායක වන්නේ ඇයිදැයි විද්‍යාත්මකව පහදන්න.

04. හිස්තැන් සඳහා සුදුසු වචන වරහන තුළින් තෝරා ලියන්න.

(ඉන්දු-ඕස්ට්‍රේලියා, පැසිෆික්, පීඩන අවපාතයක්, සමකය මත, භූ කම්පන රේඛය,
නිවර්තන වාසුළු, නැගෙනහිර, තුනක්, රිච්ටර් පරිමාණය, සුළු සුළං)

- i. පෘථිවියට ආසන්න වායුගෝලයේ ඇතිවන අඩු පීඩන ප්‍රදේශයක් තවදුරටත් වර්ධනය වුවහොත් බවට පත්වේ.
- ii. සුළු සුළං ඇති නොවේ.
- iii. ශ්‍රී ලංකාවට බලපෑ සුළු සුළං වැඩිපුරම ඇතුළුවී ඇත්තේ වෙරළ ප්‍රදේශයෙනි.
- iv. පෘථිවියේ සමකයට ආසන්න ප්‍රදේශයට ලැබෙන සූර්ය ශක්තිය ලොව පුරා බෙදාහරින ප්‍රධාන යාන්ත්‍රණය ය.
- v. ශ්‍රී ලංකාවට බලපාන්නේ සුළු සුළං ය.
- vi. භූ තැටි මායිම්වලදී එකිනෙකට සාපේක්ෂව භූ තැටි චලනය වන ආකාර හඳුනාගෙන ඇත.
- vii. වැඩිම භූමි කම්පා සංඛ්‍යාවක් සිදුවී ඇත්තේ භූ තැටි මායිම් ප්‍රදේශයේය
- viii. ශ්‍රී ලංකාව පිහිටා ඇත්තේ භූ තැටියේය.
- ix. භූ කම්පන පිළිබඳ තොරතුරු ස්වයංක්‍රීයව සටහන් කෙරෙන උපකරණය
- x. භූ කම්පන රේඛය මගින් සටහන්වන තොරතුරු සාමාන්‍ය මිනුමක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම මගින් සිදුවේ.